
De heer F.T.H. Metsers
Straatweg 1
3500 AB Utrecht

Dit rapport wordt u aangeboden door:

Uw kantoornaam
Uw kantooradres
Postcode en Plaats
(Uw e-mailadres)
info@uwpensioenanalyse.nl

1 Voorwoord

Het is ons een genoegen u uw persoonlijke pensioenanalyse aan te bieden. Deze analyse is gebaseerd op de door u verstrekte gegevens. De pensioenanalyse heeft als uitgangspunt u een globaal inzicht te verschaffen in uw pensioensituatie. Het is onmogelijk om u een definitief beeld te geven omdat persoonlijke omstandigheden en het verloop van uw carrière dit beeld kunnen beïnvloeden. Wij geven u daarom een indicatie van uw pensioen op uw 65e jaar. Hierdoor heeft u een goed perspectief van de toekomstige voorziening en kunt u, indien nodig, maatregelen nemen om uw situatie aan te passen of te verbeteren. In het rapport leggen wij de verschillende pensioenvormen en manieren om pensioen op te bouwen uit. Tevens geven wij aan hoe om te gaan met levensverzekeringen.

Het rapport is auteursrechtelijk beschermd. Niets mag zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming worden gekopieerd, digitaal verwerkt of op een andere wijze worden gebruikt of ter beschikking gesteld worden aan derden.

Wij vertrouwen erop u met deze analyse van dienst te zijn.

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	2
2	Uw gegevens	4
2.1	Uw pensioen	4
2.2	Uw VUT / Pré-pensioen	8
2.3	De Levensloopregeling	9
2.4	Het pensioentekort, hoe lossen we het op	10
3	Arbeidsongeschiktheid	11
3.1	Inkomensgevolgen van WIA voor uw situatie.	11
4	Stappenplan (en wat nu!)	13
5	Algemene informatie	14
5.1	Wat is pensioen	14
5.2	Wie spelen er een rol bij de pensioenvoorziening	14
5.3	Op basis waarvan wordt het pensioen nu eigenlijk bepaald?	15
5.4	Welke pensioenvormen zijn er zoal?	15
6	De VUT, Pré-pensioen- en Levensloopregeling	17
6.1	De levensloopregeling	17
6.2	De spaarloonregeling	18
7	Hoe wordt in Nederland pensioen opgebouwd?	18
7.1	De eindloonregeling	18
7.2	Schematische voorstelling eindloonregeling	19
7.3	De middelloonregeling	19
7.4	Schematische voorstelling middelloonregeling	19
7.5	De beschikbare premieregeling	20
7.6	Indexatie	20
7.7	Welke mogelijkheden heeft u als pensioengerechtigde?	20
7.8	Recht op waarde-overdracht	21
8	Het ANW-hiaat	21
8.1	Het AOW-hiaat	21
8.2	Wat is een lijfrenteverzekering	22
8.3	Banksparen voor pensioen	23

2 Uw gegevens

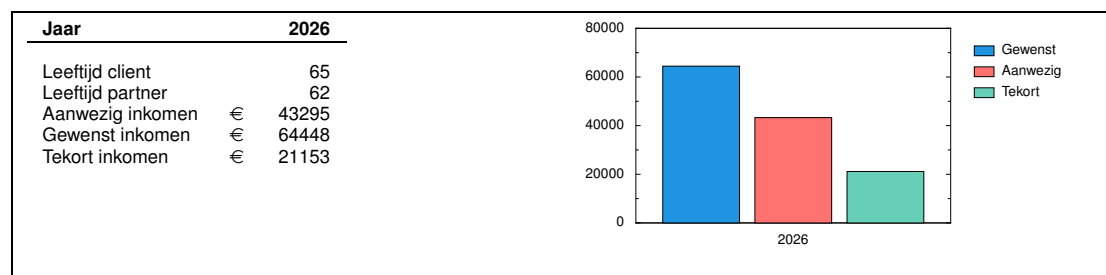
Onderstaande berekeningen zijn gebaseerd op de door u verstrekte gegevens. Wij geven eerst uw pensioensituatie weer in cijfers. Daarna volgt een grafisch overzicht.

2.1 Uw pensioen

Deze weergave geeft u inzicht in uw huidige pensioensituatie. Verandering van omstandigheden heeft invloed op deze resultaten.

2.1.1 De inkomenssituatie wanneer u (cliënt) en uw partner op 65 jarige leeftijd met pensioen gaan

Gewenst inkomen vanaf leeftijd 65 jaar		€	64448
AOW-gehuwd / samenwonend (2.1.5)	€	16767	
Ouderdomspensioen regeling cliënt	€	11813	
Ouderdomspensioen regeling partner	€	0	
Pensioen uit beschikbare premieregeling	€	6514	
Oudedagslijfrente / FOR voorziening van beiden	€	8201	
			+
Totaal		€	43295
Tekort bruto jaarinkomen vanaf het moment dat u beiden 65 jaar bent.		€	21153
Tekort bruto jaarinkomen met gebruikmaking van netto kapitaal			n.v.t.

2.1.2 De inkomenspositie van de partner na overlijden van de cliënt voor en na 65 jaar.

Gewenst bruto inkomen van de partner totdat partner 65 is		€	64448
Uitkering Algemene Nabestaandenwet (2.1.4)	€	144	
ANW-kinderuitkering voor al uw kinderen onder de 18 jaar samen	€	3071	
Weduwen/partnerpensioen uit pensioenregeling cliënt	€	20529	
Nabestaandepensioen uit premieregeling cliënt	€	0	
Eigen inkomen partner	€	27342	
Inkomen in verband met arbeid van partner	€	0	
Nabestaandenlijfrente		P.M. ¹	
Verwachte uitkering uit bestaande risicoverzekeringen	€	1267	
			+
Totaal aanwezig bruto inkomen totdat het jongste kind 18 jaar is		€	52353
			-
Tekort (bruto) per jaar totdat het jongste kind 18 is		€	12095
Tekort per jaar vanaf het moment dat het kind 18 is tot aan het moment dat de partner 65 is		€	15310

¹Omdat het moment van overlijden tussen de 25 en 65 jaar kan liggen is de uitkomst van de berekening t.a.v. een nabestaandenuitkering uit de lijfrenteverzekeringen zeer variabel. Hierdoor kan een exacte berekening niet worden weergegeven.

Gewenst bruto inkomen van de partner vanaf 65 jaar		€ 64448	
AOW-ongehuwd (sect:aow)	€ 12228		
Weduwen/partnerpensioen uit pensioenregeling cliënt	€ 8974		
Nabestaandepensioen uit premiereregeling cliënt	€ 0		
Ouderdompensioen partner	€ 0		
Pensioen uit beschikbare premiereregeling partner	€ 8256		
Oudedagslijfrente / FOR voorziening partner	€ 0		
Nabestaandenlijfrente	€ 7285		
Verwachtte uitkering uit bestaande risicoverzekeringen	€ 1510	+	
Totaal		€ 38253	-
Tekort per jaar van de partner vanaf het moment dat de partner 65 is		€ 26195	

	Tot kind 18 jaar	Tot partner 65	Vanaf partner 65
Jaar	2008	2028	2029
Aanwezig inkomen	€ 52353	€ 49138	€ 38253
Gewenst inkomen	€ 64448	€ 64448	€ 64448
Tekort inkomen	€ 12095	€ 15310	€ 26195

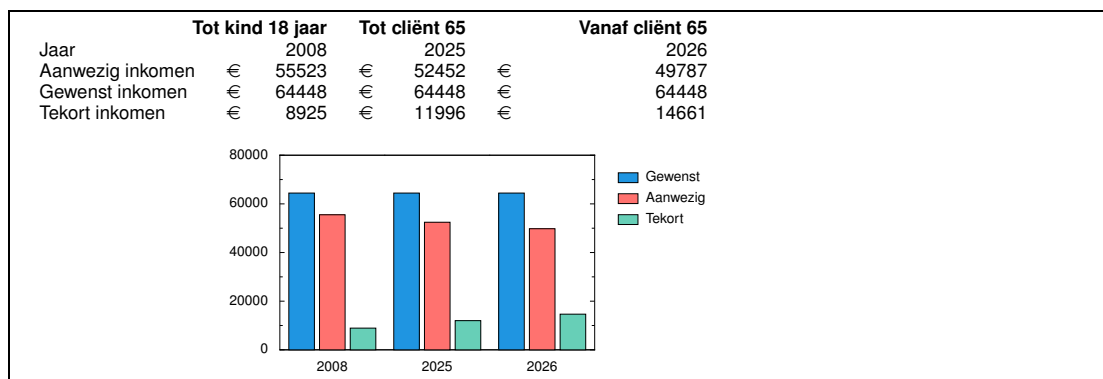
Year	Gewenst	Aanwezig	Tekort
2008	64448	52353	12095
2028	64448	49138	15310
2029	64448	38253	26195

2.1.3 De inkomenspositie van de cliënt na overlijden van de partner voor en na 65 jaar.

Gewenst inkomen cliënt totdat cliënt 65 is		€ 64448	
Uitkering Algemene Nabestaandenwet (2.1.4)	€ 0		
ANW-kinderuitkering voor alle kinderen onder 18 samen	€ 3071		
Weduwen/partnerpensioen uit pensioenregeling partner	€ 9320		
Nabestaandepensioen uit premiereregeling partner	€ 4263		
Eigen inkomen cliënt	€ 37106		
Inkomen ivm arbeid van cliënt	€ 0		
Nabestaandenlijfrente	P.M. ²	+	
Verwachtte uitkering uit bestaande risicoverzekeringen	€ 1763	+	
Totaal aanwezig inkomen totdat het jongste kind 18 jaar is		€ 55523	-
Tekort per jaar totdat het jongste kind 18 is		€ 8925	
Tekort per jaar vanaf het moment dat het kind 18 is tot aan het moment dat cliënt 65 is		€ 11996	

Gewenst inkomen cliënt vanaf 65 jaar		€ 64448	
AOW-ongehuwd (2.1.5)	€ 12228		
Weduwen/partnerpensioen uit pensioenregeling partner	€ 6820		
Nabestaandepensioen uit premiereregeling partner	€ 6756		
Ouderdompensioen cliënt	€ 11813		
Pensioen uit beschikbare premiereregeling	€ 0		
Oudedagslijfrente / FOR voorziening cliënt	€ 10407		
Nabestaandenlijfrente	€ 0		
Verwachtte uitkering uit bestaande risicoverzekeringen	€ 1763	+	
Totaal		€ 49787	-
Tekort per jaar van de cliënt vanaf het moment dat de cliënt 65 is		€ 14661	

²Omdat het moment van overlijden tussen de 25 en 65 jaar kan liggen is de uitkomst van de berekening t.a.v. een nabestaandenuitkering uit de lijfrenteverzekeringen zeer variabel. Dit is de reden dat een exacte berekening niet kan worden weergegeven.

2.1.4 Algemene NabestaandenWet (ANW)

Sinds 01-07-1996 is de ANW van kracht. In deze wet is vastgelegd wie, wanneer in aanmerking komt voor een uitkering krachtens deze wet. Hierbij zijn de volgende vragen van belang:

1. Is de nabestaande geboren voor 01-01-1950?
2. Heeft de nabestaande kinderen onder 18 jaar?
3. Is de nabestaande arbeidsongeschikt (45% of meer)?

Wordt een van deze vragen met ja beantwoord, dan heeft de nabestaande in principe recht op een uitkering. Hoe hoog de uitkering zal zijn, hangt af van de hoogte van het inkomen van de nabestaande. Hierbij is van belang of het gaat om inkomen uit arbeid (een vergoeding, die wordt ontvangen uit huidige arbeid) en/of inkomen in verband met arbeid (loondoorbetaling bij ziekte, werkloosheidswet, arbeidsongeschiktheidswet, VUT, etc.). Inkomen uit vermogen (rente- en/of dividendinkomsten, nabestaandenpensioen, lijfrenteuitkeringen etc.) telt dus niet mee bij de vaststelling van de hoogte van het inkomen uit of i.v.m. arbeid. Afhankelijk van de aard van het inkomen en de hoogte daarvan, wordt een korting toegepast op de ANW-uitkering.

2.1.5 Algemene Ouderdomswet (AOW)

De AOW voorziet in een basispensioen. De AOW onderscheidt 2 categorieën personen, die in aanmerking komen voor een uitkering krachtens deze wet:

1. Ongehuwden.
2. Gehuwden of samenwonenden.

Ad 1: De uitkering bedraagt € 12.462,- (incl. vakantiegeld 2008)

Ad 2: De uitkering bedraagt € 17.092,- (incl. vakantiegeld 2008). Een ieder die de leeftijd van 65 jaar bereikt, heeft recht op de helft van de gehuwden AOW.

De uitkering bedraagt maximaal $1/2 \times € 17.092,- = € 8.546,-$ (incl. vakantiegeld 2008). Zolang de jongste partner nog geen 65 jaar is, kan de oudste partner een toeslag aanvragen groot maximaal € 8.546,-. Op het moment, dat de jongste partner 65 jaar wordt, heeft deze een zelfstandig recht op de helft van de gehuwden AOW.

Voor personen, die als oudste partner, op of na 01-01-2015, 65 jaar worden, vervalt de mogelijkheid deze toeslag aan te vragen. Voor die gehuwden/samenwonenden, waar dit het geval is, ontstaat een AOW-gat ter grootte van €8.546,- zolang de jongste partner nog geen 65 jaar is.

In dit geval betekent deze maatregel:	Geen toeslag mogelijk
Het AOW-gat bedraagt:	€ 8383
Het AOW-gat heeft betrekking op de periode:	2026 tot en met 2029

2.1.6 De inkomenssituatie wanneer de oudste 65 jaar is en beiden met pensioen gaan tot samen 65 jaar.

Gewenst inkomen vanaf leeftijd 65 jaar		€	64448
AOW	€	8383	
Ouderdomspensioen regeling cliënt	€	11813	
Ouderdomspensioen regeling partner	€	0	
Pensioen uit beschikbare premieregeling	€	8256	
Oudedagslijfrente / FOR voorziening van beiden	€	10407	+
Totaal	€	38859	
Tekort bruto jaarinkomen vanaf het moment dat de oudste 65 jaar is.		€	25589

2.1.7 Conclusie

De voorafgaande berekeningen leiden tot de volgende conclusies:

Situatie	Tekort per jaar
1: Beide partners zijn in leven en ouder dan 65 jaar	€ 21153
Bruto tekort na gebruikmaking van netto aanvulling	n.v.t.
2: Te verzekeren kapitaal wanneer cliënt overlijdt voor of na 65.	
Tekort per jaar voor partner (tot jongste kind = 18)	€ 12095
Tekort per jaar voor partner tot leeftijd 65 jaar (of, i.v.t. vanaf jongste kind = 18 jaar)	€ 15310
Tekort per jaar voor partner vanaf 65 jaar	€ 26195
3: Te verzekeren kapitaal wanneer de partner van cliënt overlijdt voor of na 65.	
Tekort per jaar voor cliënt (tot jongste kind = 18)	€ 8925
Tekort per jaar voor cliënt tot leeftijd 65 jaar (of, i.v.t. vanaf jongste kind = 18 jaar)	€ 11996
Tekort per jaar voor cliënt vanaf 65 jaar	€ 14661

Ter dekking van het tekort als beiden 65 zijn, kan een lijfrenteverzekering afgesloten worden.

Indicatie nog te verzekeren lijfrentekapitaal, met 70% overgang op de partner	€ 289783
Indicatie nog te verzekeren lijfrentekapitaal met gebruik van netto aanvulling	n.v.t.

Dit kapitaal moet beschikbaar zijn in het jaar 2026

Overlijdensrisico verzekering

Ter afdekking van de tekorten die ontstaan bij het overlijden van de cliënt of de partner kunt u kiezen voor een overlijdensrisico verzekering. Het in onderstaand overzicht vermelde kapitaal geven wij als indicatie om het tekort bij overlijden van u of uw partner te verzekeren. Dit kapitaal is gebaseerd op een annuïtair dalende risicoverzekering waarbij gerekend is met 4% rekenrente. De hierboven aangegeven tekorten betreft bruto inkomen. Voor het berekenen van onderstaande tabel hebben wij de tekorten eerst omgerekend naar netto inkomen. Dit in verband met het feit dat over de uitkering van de levensverzekering geen inkomstenbelasting verschuldigd is. De te verzekeren kapitalen zijn tevens gebaseerd op een gemiddelde levensverwachting.

Te verzekeren kapitaal wanneer cliënt overlijdt voor of na 65.

a.	Tekort per jaar voor partner tot leeftijd 65 jaar of, i.v.t. vanaf jongste kind =18 jaar	€	144970
b.	Tekort per jaar voor partner vanaf 65 jaar	€	164236

Te verzekeren kapitaal wanneer de partner van cliënt overlijdt voor of na 65.

a.	Tekort per jaar voor cliënt tot leeftijd 65 jaar of, i.v.t. vanaf jongste kind =18 jaar	€	101958
b.	Tekort per jaar voor cliënt vanaf 65 jaar	€	78635

Bij de berekeningen is geen rekening gehouden met mogelijke tekorten ontstaan door het zgn. AOW-gat-2015 (zie toelichting AOW). Deze berekeningen zijn gebaseerd op de door cliënt verstrekte gegevens en geven een globaal inzicht in de mogelijke tekorten. Bij de vaststelling van lijfrenten is gebruik gemaakt van recente lijfrentetarieven. Te zijner tijd kunnen andere tarieven gelden. Aan de berekeningen kunnen geen rechten worden ontleend.

2.2 Uw VUT / Pré-pensioen

Een Pré-pensioen/VUT-regeling is een uitkering, die de werkgever ter beschikking stelt aan werknemers, die bereid zijn eerder te stoppen met werken. Voorwaarde is dat de werknemer op het moment van deelname daadwerkelijk in dienst is van de werkgever. Is dat niet het geval, dan kan geen beroep op de Pré-pensioen/VUT-regeling-geregeling gedaan worden.

Ook de pensioenopbouw zal niet worden voortgezet, voor die personen, die eerder dan de Pré-pensioen/VUT-gerechtigde leeftijd stoppen met werken.

Het kabinet heeft besloten om met ingang van 1 januari 2006 de fiscale voordelen van de VUT en het pré-pensioen af te schaffen. Dit geldt ook voor alle andere fiscaal vriendelijke mogelijkheden om eerder te stoppen met werken.

Meer over deze afschaffing en de vervangende levensloopregeling kunt lezen in hoofdstuk 6. Wanneer u voor 1 januari 2006 56 jaar of ouder bent, dan blijft de regeling, indien u daar gebruik van kon maken, grotendeels in stand. De premies blijven aftrekbaar en de opgebouwde aanspraken onbelast. Op het moment dat u daadwerkelijk een uitkering van de VUT of het pré-pensioen ontvangt, betaalt u inkomstenbelasting.

Bent u voor 31 december 2005 nog geen 56 jaar, dan gelden de volgende regels: voor het pré-pensioen geldt dat de premies met ingang van 1 januari 2006 niet langer aftrekbaar zijn. U betaalt ook belasting over het spaartegoed vanaf die datum. Bij de uitkering straks betaalt u geen inkomstenbelasting over het deel dat u na 1 januari 2006 hebt opgebouwd.

Voor de VUT-regeling geldt dat de premies die u als werknemer betaalt vanaf 1 januari 2006 nog maar voor de helft aftrekbaar zijn. Vanaf 1 januari 2011 zijn deze premies in zijn geheel niet meer aftrekbaar. Wanneer u met de VUT gaat, betaalt u net als nu inkomstenbelasting over de uitkeringen.

2.2.1 Inkomenssituatie in de overbruggingsperiode

Indien u heeft aangegeven gebruik te willen maken van de VUT of pré-pensioenregeling dan vindt u hieronder de berekening.

Gewenst inkomen in de overbruggingsperiode		€	64448
Pré-pensioen/VUT-uitkering	€	29228	
Inkomen i.v.m. arbeid van client	€	0	
Inkomen partner tijdens overbruggingsperiode van cliënt	€	27342	+
Totaal		€	56570
Tekort per jaar in overbruggingsperiode		€	7878

2.2.2 Inkomenssituatie wanneer beiden 65 jaar

Gewenst inkomen vanaf leeftijd 65 jaar		€	64448
AOW-gehuwd	€	16767	
Ouderdomspensioen ingaande 65 jaar beiden	€	11813	
Pensioen uit beschikbare premie	€	6514	
Oudedagslijfrente / FOR voorziening uit beschikbaar lijfrentekapitaal	€	8201	+
Totaal		€	43295 -
Tekort per jaar vanaf leeftijd 65 jaar		€	21153

Jaar	2022	2023	2026
Leeftijd	61	62	65
Aanwezig inkomen	€ 64448	€ 56570	€ 43295
Gewenst inkomen	€ 64448	€ 64448	€ 64448
Tekort inkomen	€ 0	€ 7878	€ 21153

Bij bovenstaande berekeningen wordt aangenomen dat zowel cliënt als partner 65 jaar en in leven zijn.

2.2.3 Conclusie

1. Tekort per jaar tijdens overbruggingsperiode	€	7878
Tekort treedt op vanaf		18-05-2023
2. Tekort per jaar vanaf 65 jaar	€	21153
Tekort treedt op vanaf		18-05-2026

Bovenstaande berekeningen geven een globaal inzicht in mogelijke tekorten, die kunnen ontstaan door eerder te stoppen met werken. De berekeningen zijn gebaseerd op de door de cliënt verstrekte gegevens. Waar van toepassing zijn de benodigde kapitalen ter dekking van tekorten vastgesteld met behulp van de huidige lijfrentetarieven. Te zijner tijd kunnen andere tarieven van toepassing zijn.

Aan de berekeningen kunnen geen rechten worden ontleend.

2.3 De Levensloopregeling

Het aantal jaren dat cliënt eerder kan stoppen met werken tegen 70	1 jaar
--	--------

Cliënt heeft gekozen om de gespaarde waarde van de levensloopregeling aan te wenden voor eerder stoppen met werken.

Het aantal jaren dat partner eerder kan stoppen met werken tegen 70	2 jaar
---	--------

Partner heeft gekozen om de gespaarde waarde van de levensloopregeling aan te wenden voor eerder stoppen met werken.

Bij de berekening van de pensioentekorten en het overbruggingspensioen is geen rekening gehouden met de uitkering uit de levensloopregeling. Dit in verband met het variabele karakter van en de mogelijkheid van tussentijdse opnames uit de regeling.

2.4 Het pensioentekort, hoe lossen we het op

Naast het getoonde pensioentekort staat ook een prognosekapitaal genoemd dat nodig is om het tekort op uw 65e te financieren. Dit kapitaal kan op verschillende manieren worden opgebouwd. U kunt door vrijwillige bijstortingen in uw huidige pensioenvoorziening te doen, het kapitaal vergroten. Hierdoor blijft de voorziening weliswaar bij de pensioenuitvoerder, maar heeft u geen mogelijkheden meer om de voorziening anders in te richten op uw 65e. Wanneer de pensioenuitvoerder alleen de mogelijkheid van ouderdomspensioen kent terwijl u behoefte heeft aan een overbrugging van uw 60e tot uw 65e, dan kunt u die regeling niet meer treffen. U kunt ook gebruik maken van de mogelijkheden die de lijfrente verzekeringen u bieden. Deze zullen wij later bespreken. Let er hierbij wel op dat u een flexibel product koopt dat u tevens inzicht geeft in de kosten. Het fiscale voordeel is niet altijd de juiste reden om een lijfrente verzekering te sluiten. Wanneer u na uw 65e hetzelfde belastingtarief betaalt als voor uw 65e, dan is dat voordeel een stuk kleiner dan het in eerste instantie lijkt.

Naast de verzekeringen en pensioenfondsen is er nog een mogelijkheid, namelijk de eigen woning. Indien u een eigen woning heeft, zal bij een lagere hypotheek als gevolg van aflossing voor uw 65e de pensioenbehoefte mogelijk verkleinen. Wanneer u minder lasten heeft, kunt u mogelijk ook met een lager inkomen dezelfde levensstandaard behouden. De prettige eigenschap van onroerend goed is dat het over het algemeen waarde vast is. Dit houdt in dat de geldontwaarding vertaald wordt in een hogere waarde van de woning. Wanneer u de woning verkoopt op uw 65e en kleiner gaat wonen, dan kan de overwaarde bijdragen aan een oplossing voor het pensioentekort. Stel u heeft (op uw 65e) een overwaarde op uw woning van €100.000,-, dan kunt u die waarde inzetten om voor bijvoorbeeld de komende 10 jaar ieder jaar €10.000,- netto toe te voegen aan uw inkomen. Het bedrag is natuurlijk netto omdat het geen inkomen is dat belast wordt met loon- of inkomstenbelasting. Een jaarlijkse uitkering van €10.000,- netto betekent bij een belastingtarief van 42% een bruto aanvulling van €17.241,- bruto per jaar. Het is ook mogelijk dit over een langere termijn uit te laten keren. Men geeft er overigens vaak de voorkeur aan in de eerste periode van de pensionering een wat hoger inkomen te hebben dan in de latere fase. Dit omdat in die periode vaak nog reizen en andere zaken op het wensenlijstje staan.

Indien u spaargeld heeft en dit wilt gebruiken voor de pensioenvoorziening, dan is dat voordelig. U hoeft geen kosten te betalen en bent geheel flexibel in de opnames die u doet uit uw spaargeld. Ook hier geldt dat een netto uitkering van €10.000,- bij een belastingtarief van 42% een bruto aanvulling van €17.241,- op uw pensioenvoorziening betekent. Wel is het zo dat deze bron van inkomen eindig is. Bij de verzekering heeft u het voordeel dat de bron nooit opdroogt.

2.4.1 Het pensioentekort bij vooroverlijden tot 65 jaar

Dit tekort kan worden afgedekt door middel van een tijdelijke overlijdensrisicoverzekering. Omdat het kapitaal dat nodig is voor dit tekort jaarlijks kleiner wordt als gevolg van de kortere periode dat er een uitkering noodzakelijk is, kunt u volstaan met een overlijdensrisicoverzekering die jaarlijks daalt met een vast percentage van bijvoorbeeld 4%. Hierdoor past het kapitaal zich automatisch aan waardoor de voorziening op het juiste peil blijft en u een zo laag mogelijke premie betaalt. Een dergelijke verzekering kan voor zowel u als uw partner worden gesloten.

2.4.2 Het pensioentekort bij overlijden na 65 jaar

Een dergelijk tekort wordt over het algemeen afgedekt met de levenslange overlijdensrisicoverzekering. Deze verzekering zorgt ervoor dat u ook na uw 65e verzekerd bent van een volledig pensioen. Hiervoor geldt wel dat een dergelijke verzekering tijdig gesloten moet worden. Niet alle verzekeraars zullen u op uw 65e met open armen ontvangen. Bovendien is de premie voor een dergelijke verzekering vrij hoog. Het is immers zeker dat er moet worden uitgekeerd, waardoor op basis van de gemiddelde levensverwachting van de mens een premie wordt berekend. Laat u zich hierover uitgebreid informeren door de verzekeringsadviseur. Deze verzekering kan ook in combinatie met de hiervoor genoemde verzekering worden gesloten. Ook hier geldt dat de verzekering voor zowel u als voor uw partner kan worden gerealiseerd.

3 Arbeidsongeschiktheid

De WAO is vervangen door de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen, de WIA. Bij de WIA staat 'werken naar vermogen' centraal. Ofwel: 'Het gaat niet om wat u niet meer kunt... maar om wat u nog wel kunt.'

3.1 Inkomensgevolgen van WIA voor uw situatie.

Als u door een langdurige ziekte of een ernstig ongeval niet meer volledig kunt werken, moet u een beroep doen op een WIA uitkering.

Onder de IVA regeling (Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten) vallen werknemers die voor 80% of meer duurzaam arbeidsongeschikt zijn verklaard.

Werknemers die voor 35% of meer arbeidsongeschikt zijn (maar niet volledig en duurzaam) krijgen een uitkering in het kader van de WGA regeling (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Hierbij wordt rekening gehouden met de restverdiencapaciteit. Wanneer u meer dan 50% van uw restverdiencapaciteit benut in het arbeidsproces, ontvangt u een lagere korting op de WGA-uitkering waardoor u hoger inkomen behaalt dan wanneer dit niet het geval zou zijn.

Werknemers die voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn, kunnen geen beroep doen op de WIA.

De WGA regeling kent een loongerelateerde uitkering waarvan de duur afhankelijk is van de leeftijd bij het intreden in de WGA. De periode daarna krijgt u tot 65 jaar een loonaanvulling of vervolguitkering.

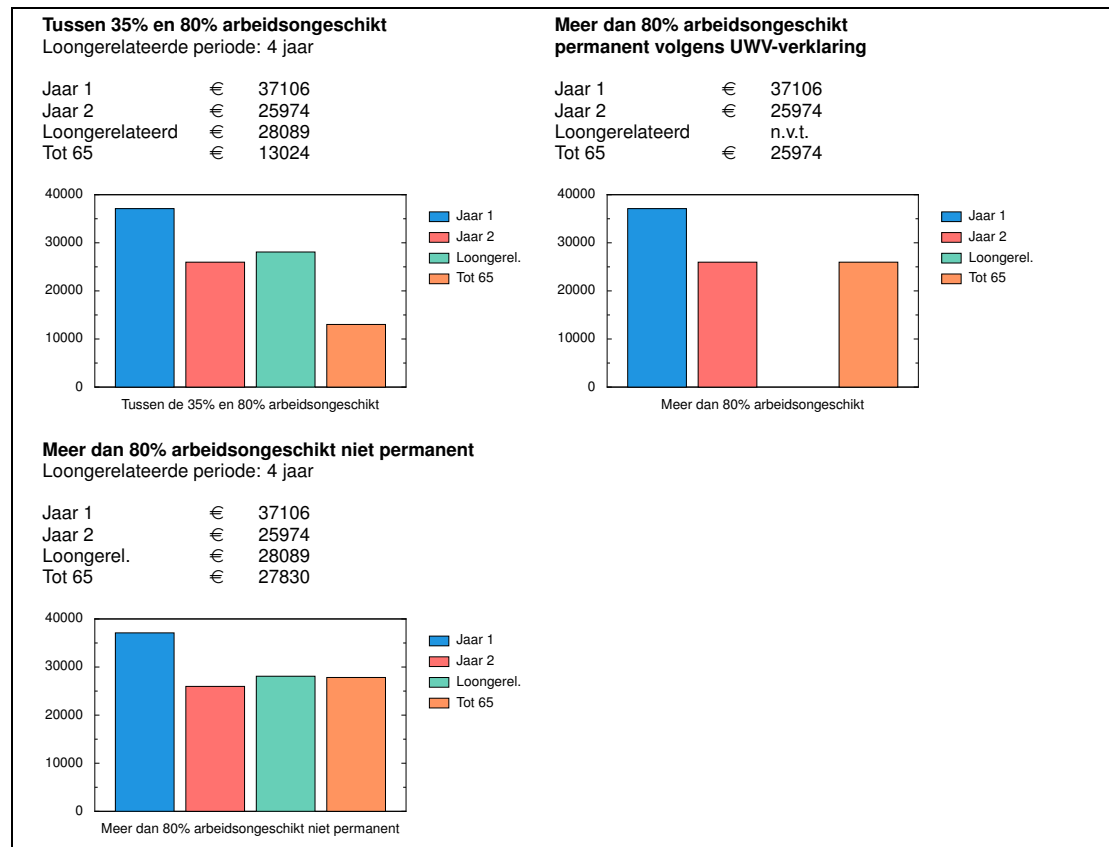
In onderstaande grafieken geven wij u een overzicht van de gevolgen wanneer u geen aanvullende maatregelen heeft getroffen via werkgever of in de privé-sfeer.

De eerste grafiek geeft de situatie weer bij een AO-percentages van 80% of meer indien u beschikt over een verklaring dat u permanent arbeidsongeschikt bent.

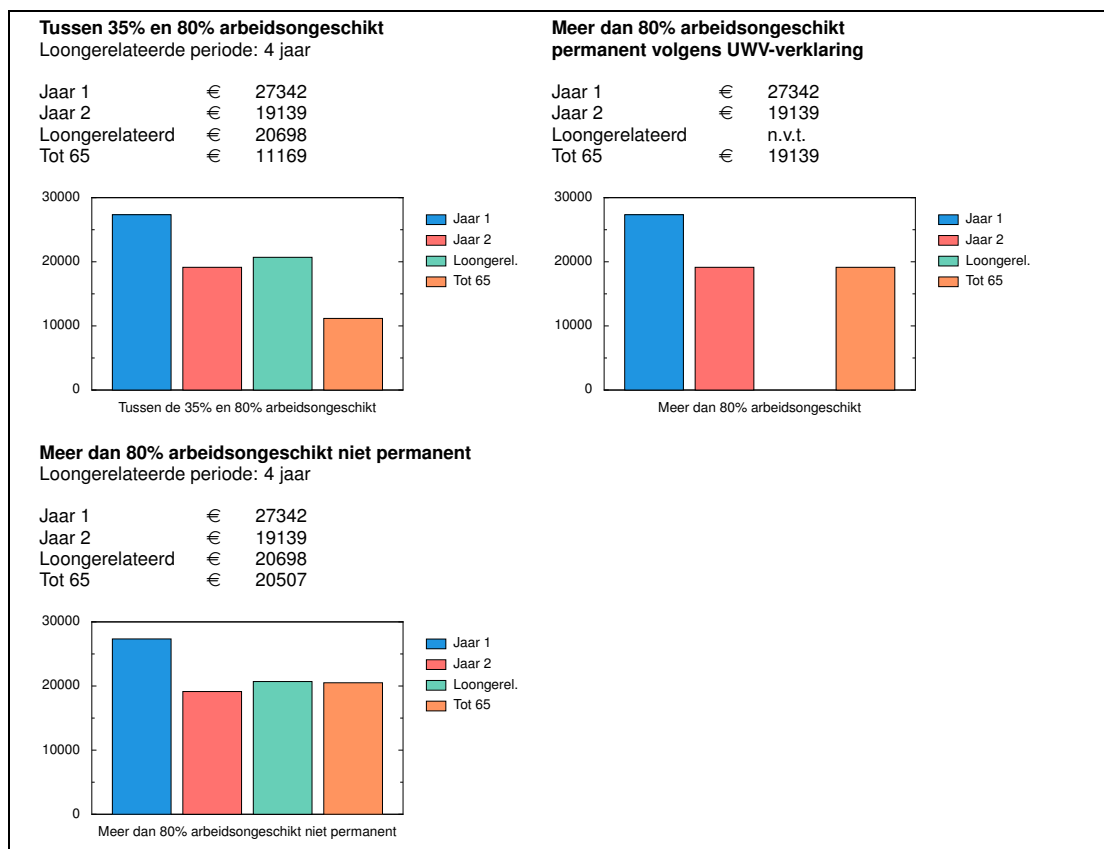
De tweede grafiek geeft de situatie weer wanneer u 50% arbeidsongeschikt bent en minder dan 50% van uw restverdiencapaciteit benut.

De derde grafiek geeft weer hoe uw situatie is wanneer u voor meer dan 80% arbeidsongeschikt bent en geen verklaring heeft wanneer u permanent arbeidsongeschikt bent.

Arbeidsongeschiktheid cliënt

Arbeidsongeschiktheid partner

4 Stappenplan (en wat nu!)

Na het bekijken van het rapport en de mogelijke tekorten die zijn ontstaan, kunt u de volgende stappen ondernemen:

1. Vraag u af of uw berekende tekort te groot is zodat dit voor u reden is om dit op te heffen;
2. Laat u door uw onafhankelijk adviseur voorrekenen wat een dergelijk tekort voor u betekent wanneer u spaart en vergelijk dit met een door u aangevraagde offerte wanneer u wilt verzekeren;
3. Indien u besluit te verzekeren, laat dan uw jaarruimte berekenen;
4. Sluit een verzekering via uw onafhankelijk tussenpersoon die met verschillende verzekeraars zaken kan doen. Vraag om verschillende offertes en laat u goed voorlichten over de (on)mogelijkheden. U krijgt dan een goed beeld van de mogelijkheden die u ter beschikking staan;
5. Herhaal deze analyse over vijf jaar, of eerder wanneer uw situatie ingrijpend verandert. Omdat de wetgeving en de pensioenmogelijkheden sterk in beweging zijn en blijven, raden wij u aan de analyse tijdig te herhalen om zo uw situatie actueel te houden;
6. Met enige regelmaat verschijnt er in de pers en via nieuwsbulletins van uw financieel adviseur informatie over pensioen. Hierin worden de ontwikkelingen weergegeven en mogelijke oplossingen aangedragen. Wanneer u deze berichten in de gaten houdt, zult u niet snel voor verrassingen komen te staan.

5 Algemene informatie

5.1 Wat is pensioen

Pensioen is een recht dat u door de werkgever aangeboden wordt. Aan de hand van premiebetaling wordt een kapitaal gespaard waarmee op uw pensioendatum een levenslange voorziening kan worden aangekocht om u een extra inkomen te verschaffen bovenop de Algemene Ouderdomswet (AOW). Dit recht kan overigens een verplichting worden wanneer dit in de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) wordt geregeld.

De meeste mensen denken dat zij 70% van hun laatst verdiende salaris als pensioen mogen ontvangen. De vraag is of dit altijd zo is.

In Nederland kennen we namelijk verschillende pensioensystemen. De meeste Nederlanders hebben een eindloonregeling. Deze regeling komt er op neer dat u bij een ononderbroken dienstverband van 40 jaar 70% van uw laatstverdiende inkomen opbouwt. Dit is inclusief de AOW. Wanneer u minder dan 70% opbouwt, heeft u mogelijk een pensioengat. Een pensioenbreuk ontstaat meestal als gevolg van het veranderen van werkgever.

Naast de pensioenopbouw bij de werkgever krijgt u ook een oudedagsvoorziening genaamd AOW. Omdat regelingen steeds duurder worden als gevolg van bijvoorbeeld de toenemende vergrijzing, wordt het handhaven van deze voorzieningen steeds kostbaarder. Een gevolg hiervan is bijvoorbeeld het ontstaan van het ANW-hiaat. Wat dat precies inhoudt, bespreken wij later.

5.2 Wie spelen er een rol bij de pensioenvoorziening

5.2.1 De werkgever

De werkgever kan u een pensioen toezeggen. Dit zal op basis van de Pensioenwet moeten gebeuren. De aanspraak die u wordt toegezegd, wordt vastgelegd in een zogenaamde pensioenovereenkomst. Hoe de regeling wordt uitgevoerd en welke rechten u hebt, is vastgelegd in het pensioenreglement. In het reglement staat o.a. beschreven hoeveel van de premie voor rekening van de werkgever komt.

5.2.2 De overheid

De overheid speelt een grote rol bij het bepalen van uw pensioenrechten. Zo stelt zij de wetgeving vast voor de pensioenen, ondergebracht in de Pensioenwet. Verder voeren zij alle overheidsregelingen uit.

De wetgeving is zeer uitgebreid en beslaat veel gebieden. Zo moet de overheid bijvoorbeeld de minima en maxima van inkomen bepalen, voor o.a. de overheidsregelingen, rekening houdend met dat wat maatschappelijk aanvaardbaar is. Hierbij heeft zij zich ten doel gesteld om de belangen van de burger te beschermen en de toekomstige aanspraken veilig te stellen.

5.2.3 De pensioengerechtigde

U bent als werknemer de pensioengerechtigde. Op basis van uw salaris en dienstjaren bouwt u een ouderdomspensioen en mogelijk andere pensioenaanspraken op. Ook hier geldt dat de werkgever een toezegging doet die staat omschreven in het pensioenreglement. U zult in ieder geval een spaarpot opbouwen die tot uw 65^e blijft staan en naast de AOW deel uitmaakt van uw inkomen.

5.2.4 De medeverzekerde

Wanneer u gehuwd bent of een geregistreerd partnerschap bent aangegaan, is de partner bij de meeste regelingen automatisch meeverzekerd. Indien een samenlevingscontract is aangegaan via de notaris zijn de meeste verzekeraars genegen uw partner eveneens mee te verzekeren. Er hoeft niet altijd een samenlevingsovereenkomst gesloten te worden. Wanneer volgens de gemeentelijke basisadministratie blijkt dat sprake is van het voeren van een gezamenlijke huishouding voldoet u voor de fiscus al aan de eis. Voor het recht op partnerpensioen bij een pensioenfonds of verzekeraar is dat niet altijd het geval. Wij raden u aan te onderzoeken of u of uw partner recht heeft op een partnerpensioen. Dit kunt u over het algemeen zien op het pensioenoverzicht. Hierop dient de naam van de medeverzekerde te staan vermeld.

5.3 Op basis waarvan wordt het pensioen nu eigenlijk bepaald?

5.3.1 De pensioenleeftijd

Het uitgangspunt van de leeftijd waarop het ouderdomspensioen ingaat, is meestal vanaf 60 tot 65 jaar. Het pensioen moet in ieder geval ingaan op uw 70e. Op het moment dat u een pensioenopbouw heeft bereikt van meer dan 100% van het laatst verdiende salaris (incl. AOW), dan moet het pensioen ingaan. Het is gebruikelijk dat het pensioen ingaat op de eerste dag van de maand waarin u 65 wordt.

5.3.2 Het pensioengevende salaris

Het salaris is opgebouwd uit een aantal bestanddelen. Zo zijn er de twaalf maandsalarissen en het vakantiegeld. In de pensioenregeling die u van uw werkgever heeft ontvangen, staat vermeld of overig loon zoals een dertiende maand, vaste winstdeling of compensatie van de arbeidsduurverkortung, tot het pensioengevende salaris behoren. Wanneer u een auto van de zaak heeft, mag deze niet worden meegenomen voor het berekenen van de pensioengrondslag voor de vrijwillige bijstorting. U kunt deze wel gebruiken voor aanvullende aftrek middels de lijfrenteverzekering.

5.3.3 De franchise

Omdat u vanaf uw 65^e levensjaar AOW ontvangt via de voorziening van de overheid, hoeft u dit niet op te bouwen als pensioen. Immers bij u en bij de werkgever worden hiervoor premies ingehouden van het salaris. U bouwt dus alleen pensioen op over het verschil tussen de AOW en uw salaris. Het AOW-gedeelte van de totale pensioenvoorziening wordt ook wel de franchise genoemd.

5.3.4 De pensioengrondslag

Wanneer we het pensioengevend salaris verminderen met de franchise, krijgen wij de pensioengrondslag. Per jaar wordt een percentage van deze grondslag toegevoegd aan uw ouderdomspensioen. In de meeste regelingen bouwt u 1,75% per jaar op van de pensioengrondslag.

5.4 Welke pensioenvormen zijn er zoal?

5.4.1 De Algemene ouderdomswet (AOW)

Deze wet is in 1957 als eerste volksverzekering in het leven geroepen. In principe heeft iedereen die in Nederland woont recht op deze verzekering. De AOW kent twee soorten uitkeringen. De basisuitkering en een toeslag. De rechthebbenden die in een periode van 50 jaar verzekerd zijn geweest hebben recht op een volledige AOW. Wanneer u dus in het buitenland heeft gewerkt en daar belasting betaalde in plaats van in Nederland, krijgt u een

korting van 2% per jaar op uw AOW. De AOW-uitkering gaat in op de eerste dag van de maand waarin u 65 jaar wordt.

- Wanneer u alleenstaand bent, dan ontvangt u 70% van het netto minimum loon.
- Wanneer u gehuwd of samenwonend en allebei 65 jaar bent, ontvangt u ieder 50% van het netto minimum loon. U ontvangt dan dus gezamenlijk 100%.

5.4.2 Het ouderdomspensioen vanaf uw 65^e

Dit bedrag dat op uw pensioenopgave staat vermeld, is de maximale jaarlijkse pensioenuitkering op basis van het vermelde salaris en het aantal jaren dat u nog werkt tot uw 65^e. Meestal is de AOW al in dit bedrag opgenomen.

5.4.3 De Algemene nabestaandenwet (ANW)

Deze wet is per 1 januari 1996 als vervanger aangenomen voor de Algemene Weduwen en Wezenwet. De ANW regelt het recht op een uitkering voor nabestaanden, halfwezen en wezen. De nabestaande is hier de weduwe of weduwnaar van een overledene die met de overledene samenwoonde tot en met de dag van overlijden. De voorwaarden om recht te hebben op de ANW zijn hetzelfde als bij de AOW. Om recht te hebben moet men dus Nederlands ingezetene zijn en alle jaren belasting hebben betaald in Nederland.

5.4.4 Het partnerpensioen

Op uw pensioenoverzicht staat het partnerpensioen apart vermeld. Dit geldt in principe niet voor alleenstaanden. Dit is het bedrag waarop de partner jaarlijks recht heeft wanneer de pensioengerechtigde komt te overlijden. Als norm wordt 70% van het te bereiken ouderdomspensioen gehanteerd. Omdat alleenstaanden niets hebben aan een partnerpensioen wordt in steeds meer regelingen de mogelijkheid geboden om dit uit te ruilen voor ouderdomspensioen. Indien u dit te vroeg doet, kan niet opnieuw terug geruild worden. Stel dat u nog een partner krijgt op een later tijdstip, dan heeft u geen volledig partnerpensioen meer. U kunt niet meer uitruilen na uw 65^e.

5.4.5 Het wezenpensioen

Indien dit in het pensioenreglement is geregeld, kan er voorzien zijn in een wezenpensioen. Vaak is deze regeling geldig tot het 21e jaar van het jongste kind. Ook zijn er regelingen die uitgaan van een leeftijd tot 18 jaar. Wanneer het wezenpensioen is verzekerd op basis van een overlijdensrisico verzekering, dan zal deze worden beëindigd bij het einde van het dienstverband. Naast deze regeling bestaat er mogelijk ook een recht op een ANW-uitkering.

5.4.6 Het arbeidsongeschiktheidspensioen

Deze pensioenvorm is een inkomensvoorziening die ingaat nadat de arbeidsongeschiktheid twee jaar heeft geduurd. In het eerste jaar geniet u als werknemer 70% doorbetaling van uw salaris op grond van de Wet Verlenging Loondoorbetalingsverplichting Bij Ziekte (WVLBZ). In veel CAO's is echter afgesproken dat uw werkgever een aanvulling geeft tot 100%. In het tweede jaar moet de werkgever het loon eveneens doorbetalen tot 70%. Na het tweede jaar wordt aan de hand van de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) gekeken welke uitkering u ontvangt. Het arbeidsongeschiktheidspensioen geeft een aanvulling op de uitkeringsvormen (regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) of Regeling Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten (IVA). Eventuele premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid zorgt er voor dat uw pensioen verder kan worden opgebouwd wanneer u niet meer in staat bent uw werkzaamheden uit te voeren.

5.4.7 Het nabestaanden overbruggingspensioen

Dit pensioen gaat direct in na het overlijden van de werknemer of nadat de ANW-uitkering is gestopt. Het eindigt altijd op 65 jarige leeftijd van de nabestaande. Immers dan gaat de reguliere pensioenvoorziening uitkeren. Dit pensioen kan toekomen aan de partner of aan de wezen van de overleden verzekerde. Het dient net als het tijdelijke overbruggingspensioen om het gemis aan een ANW-uitkering en de premie voor de AOW tot 65e jaar te compenseren.

6 De VUT, Pré-pensioen- en Levensloopregeling

De overheid heeft met ingang van 1 januari 2006 vergaande maatregelen doorgevoerd waarbij VUT en pré-pensioen zijn afgeschaft. Dit geldt ook voor andere regelingen zoals de meest in het oog springende overbruggingslijfrente.

Bent u vóór 1 januari 2006 56 jaar of ouder, dan blijft het huidige fiscale regime grotendeels in stand. De premies voor VUT en pré-pensioen blijven aftrekbaar en de opgebouwde aanspraken onbelast. Wanneer u straks een VUT- of pré-pensioen uitkering ontvangt, betaalt u daar inkomstenbelasting over.

Bent u vóór 31 december 2005 nog geen 56 jaar dan mag u vanaf 1 januari 2006 de premies voor het pré-pensioen niet langer van de belasting aftrekken. U betaalt vanaf die datum belasting over het opgebouwde spaartegoed. Als u straks met pré-pensioen gaat, betaalt u geen belasting over uw na 1 januari 2006 opgebouwde pré-pensioenuitkering. Voor de VUT regeling geldt voor de periode 1 januari 2006 tot 1 januari 2011 dat de VUT-premies die u als werknemer betaalt nog voor de helft aftrekbaar zijn. Vanaf 1 januari 2011 zijn deze premies in het geheel niet meer aftrekbaar. Gaat u met de VUT, dan blijft u net als nu inkomstenbelasting betalen.

Uw tot 1 januari 2006 opgebouwde pré-pensioenrechten worden gerespecteerd en behandeld volgens het fiscale regime dat in 2005 geldt.

- Met ingang van 2006 mogen pensioenfondsen de afkoop van door u opgebouwde pré-pensioenrechten toestaan.
- Besluit het bestuur van uw pensioenfonds dat die afkoop mogelijk is, dan kunt u uw opgebouwde pré-pensioenbedrag overhevelen naar uw ouderdomspensioen of naar de nieuwe levensloopregeling. Dat laatste kan zonder onmiddellijke belastingheffing.
- Let op: bij de uitbetaling van uw pré-pensioen of het opnemen van uw spaartegoed bij de levensloopregeling betaalt u alsnog inkomstenbelasting.

Voor het ouderdomspensioen, dat ingaat vanaf 65 jaar, blijven de huidige fiscale voordelen bestaan. Dit pensioen mag in beginsel niet hoger zijn dan 100% van het laatstverdiende loon. Wanneer dit wel boven de toegestane 100% uitkomt, mag u het overschot gebruiken om de ingangsdatum van uw pensioen te vervroegen.

6.1 De levensloopregeling

Met de levensloopregeling kunt u sparen om in de toekomst een periode van onbetaald verlof te financieren. De levensloopregeling kan worden gebruikt voor elke vorm van verlof, zoals: zorgverlof, sabbatical, verlof voor stervensbegeleiding, ouderschapsverlof, educatief verlof. U mag het spaarsaldo ook gebruiken om eerder met pensioen te gaan. Van het brutoloon wordt een bedrag ingehouden dat op een speciale spaarrekening wordt gestort of als premie voor een "levensloopverzekering" wordt overgemaakt. In overleg met de werkgever kunt u ook gespaarde tijd, bijvoorbeeld overwerkuren of ADV-dagen, om laten zetten in geld en op de levenslooprekening laten bijschrijven.

U kunt jaarlijks maximaal 12 procent van het bruto jaarloon sparen. Over de opbouw wordt geen loonbelasting geheven. U betaalt loonbelasting bij opname van de gespaarde tegoeden. Over de inleg in de levensloopregeling zijn wel werknemerspremies verschuldigd. U mag maximaal 210% van het bruto jaarsalaris sparen. Werknemers

krijgen per gespaard jaar recht op een levensloop verlofkorting van maximaal € 183,- bij opname van het tegoed voor de financiering van onbetaald verlof. Als het tegoed is gebruikt, kunt u opnieuw tot het maximum sparen.

Bent u op 31 december 2005 51 jaar of ouder, maar nog geen 56 jaar, dan valt u onder de overgangsregeling. U mag meer dan 12% van het brutoloon sparen. De overheid heeft het maximale bedrag te verhoogd tot 210% van het laatstverdiende loon. Zo spaart u het toegestane maximale bedrag in een kortere periode bij elkaar.

Rekenvoorbeelden:

- Na 2 jaar 12% (=24%) sparen kan een kwartaal verlof worden gefinancierd tegen 100% van het salaris.
- Wie eerder wil stoppen met werken en genoeg neemt met 70% van zijn laatste inkomen, kan na bijna 6 jaar 12% (=72%) sparen 52 weken verlof financieren. Met het maximale tegoed en afhankelijk van de opgebouwde levenslooptkorting kunt u tussen de drie tot vier jaar eerder stoppen met werken tegen 70% van het laatstverdiende loon.

Alle werknemers die in Nederland werken kunnen gebruikmaken van de levenslooptregeling. Voorlopig wordt geen regeling voor zelfstandigen getroffen. De werknemer heeft echter geen wettelijk recht op het opnemen van het verlof. Dat kan alleen met toestemming van de werkgever. Dat geldt niet voor verlofvormen waar werknemers volgens de wet recht op hebben, zoals het ouderschapsverlof.

Verzekeraars, banken en dochters van pensioenfondsen of pensioen uitvoeringsbedrijven mogen de levenslooptregeling uitvoeren. U bepaalt zelf bij welke instelling u de levenslooptrekening (of -verzekering) wil onderbrengen.

Opname van het gespaarde tegoed mag niet meer zijn dan het loon dat u direct voorafgaand aan de verlofperiode per maand ontving. Dus: wanneer u in juli € 1.000,- verdiende, mag in augustus niet meer dan € 1.000,- aan spaartegoed worden opgenomen voor de financiering van 1 maand onbetaald verlof.

Is het spaartegoed nog niet opgenomen als u met pensioen gaat, dan wordt het opgebouwde tegoed op de dag voordat het pensioen ingaat ineens aan u uitgekeerd. Dan wordt ook de opgebouwde levenslooptkorting uitgekeerd. Het bedrag wordt belast als loon uit vroegere dienstbetrekking. Er moet in één keer belasting over het hele spaartegoed worden betaald. Als er sprake is van een pensioentekort, is het ook mogelijk om het restant van het levenslooptegoed aan het pensioen toe te voegen. De levenslooptkorting is dan niet van toepassing.

6.2 De spaarloonregeling

De spaarloonregeling blijft in de huidige vorm bestaan. U kunt jaarlijks kiezen aan welke regeling u wilt deelnemen: spaarloon-of levenslooptregeling. U kunt niet gelijktijdig in de levensloopt en de spaarloonregeling geld inleggen. In sommige gevallen is het voordelig om gebruik te blijven maken van de spaarloonregeling. Indien u uitsluitend voor een aanvulling op uw pensioen spaart en niet meer per jaar wilt inleggen dan € 613,- behaalt u een groter (fiscaal) rendement met de spaarloonregeling dan met de levenslooptregeling. Laat u hierover goed adviseren door uw adviseur.

7 Hoe wordt in Nederland pensioen opgebouwd?

Pensioen wordt in Nederland op verschillende manieren opgebouwd. De volgende regelingen zijn in Nederland in meerdere of mindere mate van toepassing;

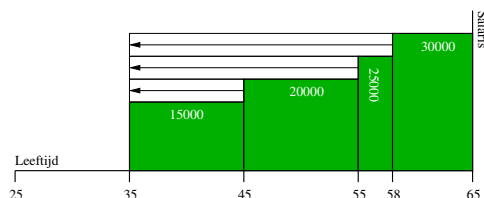
7.1 De eindloonregeling

Dit pensioensysteem is er op gebaseerd dat het ouderdomspensioen wordt opgebouwd op basis van het laatstverdiende salaris over alle dienstjaren. Dus ook over alle salarisverhogingen, welke de werknemer tijdens zijn dienstverband zijn toegezegd. Stel u bent nu 55 en krijgt een salarisverhoging tot € 25.000,-. Hierdoor gaat u over de komende jaren en de voorliggende jaren waarin u een lager salaris had ook pensioen opbouwen alsof u in die jaren ook € 25.000,- per jaar verdiende.

7.2 Schematische voorstelling eindloonregeling

De pensioenopbouw geschiedt over de verstreken en de toekomstige diensttijd.

Datum indiensttreding:	35 jaar
Pensioengevend salaris:	€ 15.000, € 20.000, € 25.000 en € 30.000 p. jaar.
Franchise:	€ 10.700 (fictief)

Figuur 1: Schematische voorstelling eindloonregeling

Het ouderdomspensioen dat wordt opgebouwd ziet er als volgt uit (zie figuur 1):

$$65 \text{ jaar} - 35 \text{ jaar} = 30 \text{ jaar} \rightarrow 30 \times 1,75\% \text{ pensioenopbouw} \times (30.000 - 10.700) = € 10.132,50$$

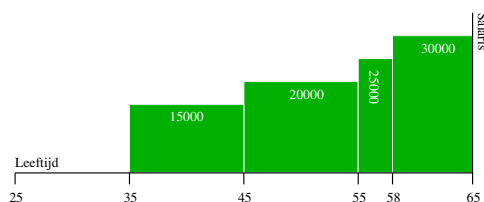
7.3 De middelloonregeling

Bij dit systeem wordt over salarisverhogingen alleen het aantal dienstjaren vanaf het moment van de salarisverhoging meegenomen. Het pensioen zal een stuk lager uitkomen dan bij het vorige systeem. Wanneer u nu 55 bent wordt alleen uw toekomstige pensioenopbouw gebaseerd op dit salaris. Over de voorliggende jaren wordt geen pensioen meer opgebouwd.

7.4 Schematische voorstelling middelloonregeling

De pensioenopbouw geschiedt alleen voor de toekomstige diensttijd

Datum indiensttreding:	35 jaar
Pensioengevend salaris:	€ 15.000, € 20.000, € 25.000 en € 30.000 p. jaar
Franchise:	€ 10.700 (fictief)

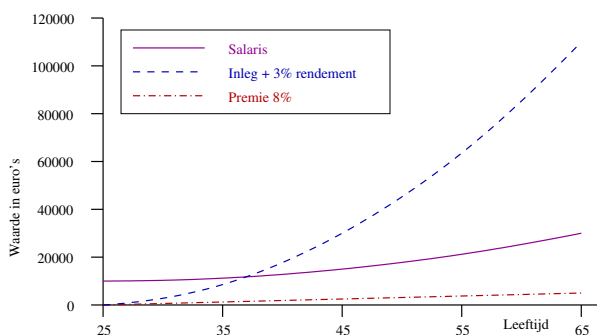
Figuur 2: Schematische voorstelling middelloonregeling

De pensioenopbouw ziet er als volgt uit (zie figuur 2):

10 jaar	x	1,75%	x	(15.000-10.700)	=	€	752,50	
10 jaar	x	1,75%	x	(20.000-10.700)	=	€	1.627,50	
3 jaar	x	1,75%	x	(25.000-10.700)	=	€	750,75	
7 jaar	x	1,75%	x	(30.000-10.700)	=	€	2.364,25	+
Ouderdomspensioen						€	5.495,00	

7.5 De beschikbare premieregeling

Dit is een pensioenregeling waarin een premie wordt toegezegd om zelf een pensioenvoorziening aan te kopen. U dient hiermee dus zelf een verzekering bij een verzekeraar te kopen. Dit geschiedt dan in de vorm van kapitaalverzekeringen. Het uit te keren kapitaal op de einddatum dient u te besteden om een pensioenuitkering aan te kopen. Vaak wordt dit centraal geregeld via de tussenpersoon van de werkgever. Deze verzekering kunt u vaak flexibel aanpassen aan uw wensen. Indien u ongehuwd bent of uw partner gaat zelf pensioen opbouwen, dan kunt u er voor kiezen om het nabestaanden pensioen te verlagen etc. U mag overigens een bestaande pensioenverzekering gebruiken. Omwille van overzicht en een eenvoudige administratie zal een werkgever liever de pensioenpolis bij eenzelfde verzekeraar willen onderbrengen. De wetgever heeft bepaald dat de premie zo moet worden vastgesteld dat *maximaal* 70% van het laatst verdiende salaris wordt bereikt. De wetgever heeft hier per leeftijdsgroep bepaald hoe hoog de maximale premie mag zijn. Uiteraard kan op deze wijze niets gezegd worden m.b.t. het in het dienstverband op te bouwen pensioen.

Figuur 3: Schematische voorstelling premieregeling

7.6 Indexatie

Bij verschillende pensioenfondsen is in de regeling opgenomen dat het ouderdomspensioen jaarlijks wordt verhoogd met een vastgesteld percentage. Indien het pensioen niet verder wordt opgebouwd, bijvoorbeeld als gevolg van verandering van werkgever zonder dat de waarde is overgedragen, zal wel indexatie plaatsvinden. Op basis van het pensioenreglement kan zijn bepaald dat de indexatie kan worden verlaagd of overgeslagen.

7.7 Welke mogelijkheden heeft u als pensioengerechtigde?

Veel mensen willen eerder stoppen met werken, of juist aan de hand van een aangetoond pensioengat meer premie in hun voorziening storten. Dit terwijl de huidige regelingen vaak een starre leeftijdsgrens kennen van 65 jaar. Per 1 juni 1999 zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd (Wet Fiscale Behandeling Pensioen). De invoering van deze wijzigingen maakt het mogelijk om de pensioenopbouw flexibeler te maken voor alle pensioenregelingen en pensioenvormen. Het kunnen uitrusten van nabestaandenpensioen dat u misschien niet nodig heeft voor ouderdomspensioen is hiervan een voorbeeld.

Nu mag er ook pensioen worden opgebouwd over de variabele loonbestanddelen. Dit zijn onder meer overwerkvergoedingen en provisie. De auto van de zaak mag hierin niet worden meegenomen.

Omdat deze flexibilisering van de pensioenopbouw steeds vaker van invloed is op uw pensioen, is het van belang dat u deze ontwikkelingen in de gaten houdt. Steeds meer worden werknemers betrokken bij de inhoud en de mogelijkheden van hun pensioenregeling. De werkgever dient daartoe overigens zorg te dragen voor voldoende begrijpelijke en juiste informatie. De werkgever wordt geacht de meer deskundige partij te zijn in deze.

7.8 Recht op waarde-overdracht

In de samenleving geldt steeds meer de regel dat werknemers meerdere malen van baan veranderen gedurende hun werkzame periode. De verandering van werkgever heeft diverse gevolgen voor uw pensioen. De wetgever heeft regels opgesteld die pensioenverlies dienen tegen te gaan. Dit is in uw belang. Zo is het recht tot het overdragen van de opgebouwde waarde naar de regeling van de nieuwe werkgever ingevoerd.

8 Het ANW-hiaat

Dit hiaat ontstaat alleen bij gehuwden en samenwonenden. Sinds 1 juli 1996 is de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW) vervangen door de Algemene nabestaandenwet (ANW). De ANW is ten opzichte van de AWW een achteruitgang in de voorziening die door de overheid voor weduwen, weduwnaars en wezen is getroffen. Niet alleen de hoogte van de uitkering wordt afhankelijk gesteld van het inkomen, ook het aantal mensen dat nog voor de ANW in aanmerking komt is aanzienlijk gedaald. Als gevolg van de nieuwe ANW-regeling kunnen partners die geboren zijn voor 1 januari 1950 slechts beperkt aanspraak maken op een uitkering. Nabestaanden die zijn geboren na 1 januari 1950 komen alleen in aanmerking voor een uitkering wanneer zij kinderen hebben onder de 18 jaar en hen verzorgen of wanneer zij meer dan 45% arbeidsongeschikt zijn. Vaak heeft uw werkgever hiervoor een aanvullende verzekering afgesloten bij de pensioenverzekeraar of via een collectieve verzekering. Indien dit niet het geval is, verdient het aanbeveling om deze verzekering privé te sluiten.

8.1 Het AOW-hiaat

Dit hiaat ontstaat alleen bij gehuwden en samenwonenden. Als gevolg van de maatregelen die de overheid heeft genomen om de betaalbaarheid van die Algemene Ouderdomswet (AOW) te verbeteren, is de volgende regeling in het leven geroepen. Met ingang van 2015 zal de zogenaamde "AOW-toeslag" voor mensen die in of na 1950 geboren zijn niet meer worden toegekend. Wanneer de jongste partner niet werkt of van plan was om eerder te stoppen met werken, ontstaat er een AOW-uitkering op basis van 50%. Anders gezegd, het AOW-hiaat is ontstaan. Tot 2015 is het zo dat AOW-ers voor de jongere partner zonder eigen inkomen een toeslag ontvangen waardoor de AOW wordt aangevuld tot het sociale minimum voor twee personen. Wanneer er een klein leeftijdsverschil is, zullen de consequenties niet al te grote vormen aannemen. Is het leeftijdsverschil meer dan 3 jaar, dan is het aan te bevelen nu maatregelen te gaan nemen. Ook wanneer u besluit om eerder te stoppen met werken dient daar rekening mee te worden gehouden.

8.1.1 Hoe is dit AOW-hiaat op te lossen.

U kunt een zogenaamde lijfrenteverzekering sluiten. De premie is bij voldoende fiscale ruimte aftrekbaar. De lijfrenteverzekering is interessant wanneer u de premie nu kunt aftrekken tegen een hoger tarief aan inkomstenbelasting dan het tarief dat u bij uitkering van de verzekering verschuldigd bent. Wanneer de lijfrenteverzekering voor u de beste oplossing is, kies dan voor een product waar u flexibel kunt omgaan met premiebetaling en eventueel kunt wisselen van beleggingsfonds.

U kunt ook gaan sparen en/of beleggen. Dit is de makkelijkste oplossing. Houdt er rekening mee dat de renteopbrengst de inflatie bijhoudt. U dient hier tevens de eventueel te betalen vermogensrendementsheffing in te betrekken.

Wanneer u drie jaar lang de toeslag moet missen, dient u bijna een gelijk bedrag te sparen. Indien u 3 jaar € 10.000,- tekort heeft, zult u € 30.000,- moeten sparen. Beleggen is een mogelijkheid wanneer u een beleggingshorizon heeft die groter is dan 10 jaar. Echter ook hiervoor dient u kosten te betalen en is het belangrijk dat het rendement voldoende is om de inflatie tegen te gaan. Let er op dat u op tijd de gelden veilig stelt zodat u bij het bereiken van de einddatum niet teleurgesteld raakt wanneer de koersen gedaald zijn op het moment dat u moet verkopen. Beleggen is iets waarvoor veel kennis van zaken nodig is. U kunt het uitbesteden, echter hieraan zijn de nodige kosten verbonden.

8.2 Wat is een lijfrenteverzekering

De lijfrenteverzekering is een spaarverzekering die een waarde opbouwt aan de hand van de door u ingelegde premie waarover u een rentevergoeding krijgt of een rendement op basis van beleggingen. De premie die u hiervoor betaalt is onder voorwaarden fiscaal aftrekbaar van de inkomstenbelasting. Omdat u nu de premie aftrekt van de belasting dient u straks, bij het tot uitkering komen van het kapitaal in termijnen, inkomstenbelasting te betalen. Van het eindkapitaal moet u een rentevoorziening aankopen.

Het huidige belastingstelsel staat u toe om op twee manieren premie af te trekken. De eerste mogelijkheid heeft te maken met het tekort aan pensioen dat u in het jaar van aftrek opbouwt bij de werkgever. Daarom is er, wanneer u op grond van de wet meer pensioen mag opbouwen dan u daadwerkelijk bij de werkgever heeft gedaan, de jaarruimte. Hierbij is ook de auto van de zaak mee te rekenen als loonbestanddeel. De jaarruimte bedraagt maximaal € 17.817,- (2008).

Als tweede mogelijkheid is er de inhaalruimte. Wanneer in het verleden onvoldoende pensioen is opgebouwd, kan er extra ruimte aanwezig zijn voor het aanvullen van uw pensioen. Door een jaarruimte berekening te maken voor het betreffende jaar (u mag maximaal 7 jaar terug gaan) ontstaat mogelijk een reeks van hiaten. Hierdoor ontstaat extra ruimte om premie af te trekken voor de inkomstenbelasting. De maximale inhaalaf trek bedraagt voor 2008 € 6.590,-. Indien u aan het begin van het jaar de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt, bedraagt de maximale aftrek zelfs € 13.016,- (2008).

Voor het berekenen van de jaarruimte en de inhaalruimte kunt u de belastingdienst raadplegen of de belastingalmanak. Verzekeringsadviseurs zullen u ook van dienst kunnen zijn bij het berekenen van uw jaarruimte.

8.2.1 Wat te doen bij een uitkerende lijfrenteverzekering

Wanneer het kapitaal van de lijfrenteverzekering vrijvalt, is het mogelijk om de uitkering bij de verzekeraar uit te stellen. U doet er goed aan te overwegen of u een dergelijk (beleggings)risico nog wilt nemen voor een zodanig korte verzekeringsduur. Alleen wanneer u door het uitstellen een aanzienlijk fiscaal voordeel kunt behalen, omdat u nu nog meer inkomstenbelasting betaalt dan over bijvoorbeeld vijf jaar, heeft het zin de lijfrente uit te stellen. U kunt ook per direct het kapitaal in delen over een bepaalde termijn laten uitkeren. Dat kan bij de bestaande verzekeringsmaatschappij maar is niet noodzakelijk. U kunt via de meeste verzekeraars een uitkeringsvoorziening treffen. U krijgt daarvoor een rentevergoeding, waardoor de termijnuitkeringen bij elkaar opgeteld hoger zijn dan het in te leggen kapitaal. Voor het afsluiten van een dergelijke voorziening worden overigens wel kosten in rekening gebracht. De rentevergoeding is voor u erg van belang omdat hiermee de uitkeringen en dus uw besteedbaar inkomen worden beïnvloed. Verzekeraars bieden dan vaak ook graag op deze markt hun diensten aan. De één verstrekt een betere rente dan de ander. U doet er daarom verstandig aan om van verschillende verzekeraars offertes aan te vragen. Hierdoor kunt u een goed vergelijk maken. Laat dan wel alle offertes op basis van dezelfde gegevens uitrekenen, anders valt het vergelijk weer in het water. De verzekeraar die u het kapitaal uitkeert, zal ook graag bereid zijn een behoorlijke rentevergoeding te geven omdat zij u als klant niet graag verliezen. Het scheelt hen immers veel administratief werk en dus kosten wanneer u bij hen blijft. De offertes kunnen onderling nogal verschillen. Een belangrijke rekenfactor is of de termijnen aan het begin of aan het eind van de maand uitkeren. De rente die u per maand nog vergoed krijgt, geeft u weer een hogere uitkering. Wanneer u het zich kunt veroorloven, is het beter om de uitkeringen van de lijfrente per kwartaal, half jaar of zelfs jaarlijks achteraf uit te laten keren. Hierdoor wordt de renteopbrengst nog hoger. Voor een compleet advies gaat u het best naar uw onafhankelijk adviseur.

8.3 Banksparen voor pensioen

Per 1 januari 2008 is de wet banksparen van kracht. Dit houdt in dat u vanaf nu ook kunt sparen en/of beleggen voor het aanvullen van uw pensioen. Naast het fiscale voordeel dat qua voorwaarden gelijk is aan de lijfrenteregeling, zijn er een paar zaken waar u op moet letten. U kunt bij een aangetoond pensioentekort de inleg op de geblokkeerde spaarrekening aftrekken van uw inkomen in box 1. Bij de uitkering betaalt u wel belasting volgens het dan geldende tarief in box 1. Op uw 65ste wordt het gespaarde bedrag plus rente door de bank uitgekeerd over minimaal 20 jaar.

Wanneer u besluit te gaan banksparen, dan dient de oudedagslijfrente minimaal tot uw 85-jarige leeftijd te duren. Wordt u ouder, dan heeft u een probleem. De uitkeringen zullen simpelweg stoppen. Bij een verzekeraar had u een levenslange lijfrente kunnen nemen. Wordt u 110 dan betekent dat pech voor de verzekeraar. U kunt dit bij banksparen voorkomen door een uitkering tot bijvoorbeeld 100-jarige leeftijd aan te kopen, maar dan wordt de uitkering een stuk lager! Aangezien u niet weet hoe oud u zult worden, is de uitkeringsperiode niet exact te bepalen. Of u leeft langer dan de duur van de uitkering of u krijgt een lagere uitkering dan bij de verzekeraar. Zoekt u zekerheid, dan kan banksparen u dat niet bieden.

Een ander verschil met lijfrenteverzekerings is, dat het kapitaal bij banksparen altijd geheel uitgekeerd moet worden. Komt u te overlijden en er staat nog een restant-vermogen, dan wordt dit aan de erfgenamen uitgekeerd. In het geval van een alleenstaande is dit overbodig en zelfs nadelig. De bank weet namelijk dat het geld helemaal op zal gaan en houdt daar bij de hoogte van de periodieke uitkeringen rekening mee. Bij een verzekeraar kunt u een uitkering aankopen die alleen uitkeert als u in leven bent. De kans bestaat dat de uitkering (erg) vroeg stopt (bij vroegtijdig overlijden). De verzekeraar verdisconteert dit door de uitkering bij leven te verhogen. Bij een verzekeraar ontvangt u als alleenstaande dan ook hogere uitkeringen dan bij de bank.

Welke vorm voordeliger is, banksparen of de lijfrenteverzekering, is afhankelijk van uw persoonlijke situatie en wensen. Banksparen is niet altijd voordelig: Win advies in bij uw professioneel adviseur voordat u beslist.